בתולה נשאת פרק ראשון כתובות ז.

פטור. וקיימא לן פטור ומותר לכתחלה ביציאות שבת (שבת דף ג.) קשיא למאן דאסר דהאי נמי להוציא דם הוא: **חסם.** גבי ליחה: **עקיד.** כנוס ביחד: **ועקיר.** כולו מן הבשר ועומד לגאת: **כבא.** דם בתולים: **עקיד הוא ולא עקיר.** לגמרי אלא נבלע קצת בבתליס

מסורת הש"ס

פטור. ומותר לכתחלה ביציאות שבת (שבת דף ג.) קשיא למאן דאסר דהאי נמי להוציא דם הוא: חסם. גבי ליחה: עקיד. כנוס ביחד: ועקיר. כולו מן הבשר ועומד לגאת: כבא. דם בתולים: עקיד הוא ולא עקיר. לגמרי אלא נבלע קצת בבתליס

פטור התם עקיד ועקיר הכא עקיד ולא עקיר רבי אמי שרא למיבעל בתחלה בשבת אמרי ליה רבנן והא לא כתיבא כתובתה אמר להו [6]אתפסוה מטלטלין רב זביד שרא למיבעל בתחלה בשבת איכא דאמרי רב זביד גופיה בעל בתחלה בשבת רב יהודה שרא למיבעל בתחלה ביו"ט אמר רב פפי משמיה דרבא לא תימא ביו"ט דשרי הא בשבת אסור דהוא הדין דאפילו בשבת נמי שרי [7]ומעשה שהיה כך היה רב פפא משמיה דרבא אמר ביו"ט שרי בשבת אסור א"ל רב פפי לרב פפא מאי דעתיך מתוך שהותרה חבורה לצורך הותרה נמי שלא לצורך אלא מעתה מותר לעשות מוגמר ביו"ט [8]דמתוך שהותרה הבערה לצורך הותרה נמי שלא לצורך אמר ליה עליך אמר קרא [9]אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה נזדמן לו צבי ביו"ט הואיל ואינו שוה לכל נפש ה"נ דאסור למשחטיה אמר ליה אנא דבר הצורך לכל נפש קאמינא צבי צריך לכל נפש הוא אמר רבי יעקב בר אידי הורה רבי יוחנן בציידין אסור לבעול בתחלה בשבת ומי איכא הוראה לאיסור אין והתנן [10]הורוה בית הלל [11]שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ואי נמי כי הא דתניא [12]חוט השדרה שנפסק ברובו דברי רבי ר' יעקב אומר אפי' ניקב הורה רבי כר' יעקב אמר רב הונא אין הלכה כר' יעקב רב נחמן בר יצחק מתני

מנרכין

הכי אמר ר' אבהו שאל ר' ישמעאל בן יעקב דמן צור את רבי יוחנן בציידין ואנא שמעי מהו לבעול בתחלה בשבת ואמר ליה אסור והלכתא [13]מותר לבעול בתחלה בשבת: אמר רבי חלבו אמר רב הונא א"ר אבא בר זבדא אמר רב אחת בתולה ואחת אלמנה טעונה ברכה ומי אמר רב הונא הכי והאמר רב הונא אלמנה אינה טעונה ברכה לא קשיא כאן בבחור שנשא אלמנה כאן באלמון שנשא אלמנה ואלמון שנשא אלמנה לא והאמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין [14]לברכת חתנים בעשרה שנאמר [15]ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו ובועז אלמון שנשא אלמנה הוה מאי אינה טעונה ברכה דאמר רב הונא אינה טעונה ברכה כל ז' [16]אבל יום אחד טעונה ברכה אלא הא דתניא [17]שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה ג' ימים במאי אי בבחור האמרת שבעה אי באלמון האמרת יום אחד איבעית אימא [18]באלמון יום אחד לברכה [19]ושלשה לשמחה ואיבעית אימא [20]בבחור שבעה לברכה ושלשה לשמחה

מיתיבי

לא תקון עירובי חצירות ביו"ט והוא הדין דלא גזרו בכרמלית והא דקיימא לן בפרק קמא דביצה (דף יב. ופס) דיש עירוב והוצאה ליו"ט גרסה דאיירי בעירובי תחומין ושוב חזר בו דמתגר שאינה מעורבת אין ללמוד ממנה לכרמלית דחמיר טפי כמו שפירשתי בסוכת שבת (דף קח.) ועוד גרסה דהא דקיימא לן דיש עירוב והוצאה ליו"ט בעירובי חצירות מיירי מדבעי למימר בפרק אמרו לו (כריתות דף יד. ופס) דאין עירוב והוצאה ליום"כ מדתנן התם אם היתה שבת והוציאו בפיו חייב וכן בביצה (דף יב. ופס) בעי למידע דאין עירוב והוצאה ליו"ט מדשרו בית הלל להוציא קטן וזולב והייט עירובי חצרות דהשתא מוכח לה שפיר מדשרו הוצאה דלא גזרו רבנן מעירובי חצירות אלא משום הוצאה אבל עירובי תחומין אין עניינה להוצאה והא דקאמר ולא אתה אומרו בדבר המותר לו הייט משום דמותר להוציא לגורך: **אלא** מעתה יהא מותר לעשות מוגמר ביו"ט. ואם תאמר לדידיה נמי תקשי וכי לא סבר דאמרינן מתוך הא טעמא דב"ה הכי הוא דיש לומר שהיה סובר דטעמא דבית הלל משום דאין עירוב והוצאה כדקא ס"ד מעיקרא בביצה אע"ג דהתם פריך עלה דלמא לרב פפי לא שמיע לה ועוי"ל שהיה סובר הותרה שלא לגורך ובלבד שיהא דבר הרגיל ולהכי פריך דזה אינו רגיל טפי ממוגמר: **אמר** ליה **אנא** דבר הצריך לכל נפש קאמינא וצבי צריך לכל נפש. וכן ביאה וקשה לר"י דאמר בסוף פ"ב דביצה (דף כב.) מהו לכבות הגר מפני דבר אחר ומסיק דאסור הא הכא שרי משום דצריך לכל נפש וי"ל דהכא דוקא בבעילה דאשונה דמלוה היא דהוי צורך מצות אינו אינו אבל שאר בעילות אין כל כך צורך היום ועי"ל דביבוי הגר מפני דבר אחר הוי כמו מכשירין דאפילו באוכל נפש אסור וכן מוכח התם דפריך עלה מהא דתניא דמכבין את הנקעת כדי שלא יתעשן הבית ומשני הייא רבי יהודה היא דשרי מכשירי אוכל נפש כי קאמינא לרבנן: **והלכתא** מותר לבעול בתחלה בשבת. ולא חיישינן שמא ישמוט בן עוף ואתא סמכינן למיעבד פעודה בשבת

במקבלות

גבי בעילה אית לן למשרי אע"ג דליכא לגרעא מיון דלא הוי פסיק רישיה לענין פתח מיון דאפשר להוצאת דם בלא עשיית פתח כדמוכח לעיל (דף ה.) ומשני הכא פקיד ולא עקיר דקסבר דם מבורי מיתבר והוא הדין דהוי מצי לשטויי דלפתח הוא צריך אלא לפי מאי דקיים ליה לדלדם הוא צריך משני ליה ותימה דהא שמואל במלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כר' יהודה כדאמרי' בפ' [21]הנחנקין (ד' פה. ופס) ובפ' כל התדיר (זבחים ד' לג.) ועוד דמדבר שאין מתכוין דשרי ר"ש ה"ל לאקשוי ולא ממלאכה שאינה צריכה לגופה מיון דרוב בקיאין ולא הוי פסיק רישיה:

מתוך שהותרה לצורך. פירוש לצורך אוכל נפש הותרה נמי אלא לצורך אוכל נפש ובלבד שיהא צורך הנאת היום או צורך קיום מצוה ביו"ט כהיא דהוצאת קטן למולו וספר תורה לקרות בו ולוגב לגאת בו (ביצה דף יב.) אבל אלא לצורך היום כלל לא כמו הוצאת אבנים דמיחייב והאופה מיו"ט לחול ברב חסדא דאמר לוקה (שם דף כא.) משום דלית ליה הואיל ושחיטת עולת נדבה דשרי לב"ה (שם דף כ:) הייטו משום שלא יהא שלחנך מלא ושלחן רבך חסר ומולא ממך כתוך ביתו דאמרינן בפ"ק דפסחים (דף ו. ופס) דכופה עליו כלי ולא שרינן לשורפו משום מתוך הייטו משום דאסור לשוכטו מדרבנן משום מוקצה דאסור לטלטלו אבל אין לומר דאיירי כשביטלו דמכל מקום מדרבנן מצוה לשורפו והוי לצורך היום דבמצוה דרבנן נמי שרינן היכא דאיכא למימר מתוך והא דפליגי ב"ש וב"ה (ביצה דף יב:) במבשל גיד הנשה ביו"ט ואכלו דלב"ש לית להו מתוך לוקה ולב"ה דאית להו מתוך אינו לוקה צריך לומר אע"ג דלא משיב אוכל נפש משום איסור דרביב עליה מכל מקום לצורך היום הוא כיון דאמר ליה הוי ונראה לר"י דהוצאת תיוק לטייל הוי לצורך היום ומיהו הוצאה לצורך נכרי נראה דאסור שנהגו עתה להוציא לצורך נכרי היה נראה לרשב"א משום דרשות הרבים דידן לא הוי אלא כרמלית דאין רחבין ט"ז אמה וגבי יו"ט לא גזור רבנן כי היכי דלא תקון רבנן עירובי חצירות ביו"ט כדמשמע בריש פרק שני דביצה (דף טז:) דאמר יו"ט שחל להיות ערב שבת כו' רבי אומר מערבין עירובי חצירות אבל לא עירובי תחומין לפי שאתה אוסרו בדבר האסור לו ולא אתה אוסרו בדבר המותר לו אלמא

לא תקון עירובי חצירות ביו"ט והוא הדין דלא גזרו בכרמלית והא דקיימא לן בפרק קמא דביצה (דף יב. ופס) דיש עירוב והוצאה ליו"ט גרסה דאיירי בעירובי תחומין ושוב חזר בו דמתגר שאינה מעורבת אין ללמוד ממנה לכרמלית דחמיר טפי כמו שפירשתי בסוכת שבת (דף קח.) ועוד גרסה דהא דקיימא לן דיש עירוב והוצאה ליו"ט בעירובי חצירות מיירי מדבעי למימר בפרק אמרו לו (כריתות דף יד. ופס) דאין עירוב והוצאה ליום"כ מדתנן התם אם היתה שבת והוציאו בפיו חייב וכן בביצה (דף יב. ופס) בעי למידע דאין עירוב והוצאה ליו"ט מדשרו בית הלל להוציא קטן וזולב והייטו עירובי חצרות דהשתא מוכח לה שפיר מדשרו הוצאה דלא גזרו רבנן מעירובי חצירות אלא משום הוצאה אבל עירובי תחומין אין עניינה להוצאה והא דקאמר ולא אתה אומרו בדבר המותר לו הייטו משום דמותר להוציא לגורך: **אלא** מעתה יהא מותר לעשות מוגמר ביו"ט. ואם תאמר לדידיה נמי תקשי וכי לא סבר דאמרינן מתוך הא טעמא דב"ה הכי הוא דיש לומר שהיה סובר דטעמא דבית הלל משום דאין עירוב והוצאה כדקא ס"ד מעיקרא בביצה אע"ג דהתם פריך עלה דלמא לרב פפי לא שמיע לה ועוי"ל שהיה סובר הותרה שלא לגורך ובלבד שיהא דבר הרגיל ולהכי פריך דזה אינו רגיל טפי ממוגמר: **אמר** ליה **אנא** דבר הצריך לכל נפש קאמינא וצבי צריך לכל נפש. וכן ביאה וקשה לר"י דאמר בסוף פ"ב דביצה (דף כב.) מהו לכבות הגר מפני דבר אחר ומסיק דאסור הא הכא שרי משום דצריך לכל נפש וי"ל דהכא דוקא בבעילה דאשונה דמלוה היא דהוי צורך מצות אינו אינו אבל שאר בעילות אין כל כך צורך היום ועי"ל דביבוי הגר מפני דבר אחר הוי כמו מכשירין דאפילו באוכל נפש אסור וכן מוכח התם דפריך עלה מהא דתניא דמכבין את הנקעת כדי שלא יתעשן הבית ומשני הייא רבי יהודה היא דשרי מכשירי אוכל נפש כי קאמינא לרבנן: **והלכתא** מותר לבעול בתחלה בשבת. ולא חיישינן שמא ישמוט בן עוף ואתא סמכינן למיעבד פעודה בשבת

במקבלות

מסורת הש"ס

6) [עי' תוס' לקמן טו: ד"ה אין]. 7) [מיהיכן סה: וס"ג]. 8) [פסחים ה: פיסה יב:]. 9) מיר יט:. 10) מיכן מה:. 11) [לעיל ה.]. 12) ומנחה כח"ל ושלמה לתרן כל"ל. רש"ל. 13) [ל"ל כפ' כירה שבת מב.].

תורה אור השלם

1. וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם: שמות יב טז
2. ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו: רות ד ב

מוסף רש"י

פטור. ומותר לכתחלה ביציאות, וכבגן נמי לא נזגזו בה שבות משום נערא (שם קז:). הורה רבי כר' יעקב. שבת מעשה לימו והורה לכתחלה ולא סתם על דבריו (חולין יד:).

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ו מהל' מאכלות אסורות הל' ט סמג עשין מח טוש"ע יו"ד סי' קו סעי' כ:
כז ב מיי' פ"ב מהל' מילה הל' כא:
כח ג מיי' פ"ט מהל' שחיטה הל' ז סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' לג סעי' ח:
כט ד מיי' פ"ל מהל' שבת הל' יד סמג לאוין סה ועשין מח טוש"ע אה"ע סימן סג סעיף ו טוש"ע א"ח סי' רפ סעי' ב:
ל ה מיי' פ"ב מהל' ברכות הל' ט ומיי' פ"י מהל' מאכלות אסורות הל' ה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' סב סעי' ד:
לא ו ז מיי' פ"ב מהלכות ברכות הל' ט סמג עשין מח טוש"ע שם סעי' ו:
לב ח מיי' פ"י מהל' מאכלות אסורות הל' י"ב סמג עשין מח טוש"ע שם סעי' ג [ועי' מ"מ]:
לג ט מיי' פ"ב מהל' ברכות ה"ט סמג עשין מח טוש"ע שם סעי' ו:

תוספות רי"ד

א"ל והא לא כתיבא כתובה ואסרו חכמים לשהות אדם את אשתו שעה אחת בלא כתובה א"ל אתפסוה מטלטלי שיעור כתובתה. פי' שיהיה משכון בידה עד שיכתבו לה שטר כתובתה: א"ר חלבו א"ר אדא בר זבדא אמר רב א' בתולה וא' אלמנה טעונה ברכה [כל] שבעה. פי' טעונה ברכות כל ז' ימים ולקמן מוקי לה כדאיכא פנים חדשות: ומי אמר רב הכי והא"ר הונא אלמנה אינה טעונה ברכה כל ז' אלא יום א'. ל"ק כאן בבחור שנשא אלמנה כאן באלמון שנשא אלמנה. מיתיבי מברכים לבתולה ז' ולאלמנה יום א' מאי לאו לאלמנה שנשאת לבחור. לא לאלמון. אבל לבחור מאי ז'. א"ה ליתני מברכין לבתולה ז' ולאלמנה שנשאת לבחור ז' ולאלמנה שנשאת לאלמון יום א'. מילתא פסיקא קתני ליכא בתולה דבצירא מז' פי' ואפילו נשאת לאלמון. וליכא אלמנה דבצירא מיום א': אלא הא דתניא שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה ג' ימים במאי אי בבחור הא אמרת ז' אם באלמון הא אמרת יום א'. איבעית אימא בבחור ז' לברכה וג' לשמחה איבע"א באלמון יום א' לברכה וג' לשמחה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com